

HYVINKÄÄ ja KESTÄVÄ KEHITYS

Markku Nieminen

Hyvinkään kaupunki, ympäristöpalvelu

HYVINKÄÄLLÄ
ON HYVÄ HUOMEN.

YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda2030

HYVINKÄÄN PELIKIRJA ELI KAUPUNKISTRATEGIA

Tässä pelikarttamme, yhteiset tavoitteemme ja tapamme toimia vuosille 2017-2027:

Houkutteleva Hyvinkää

Yhteisapelillä yritysten kanssa

Minä, me ja Hyvinkää

Laadukkaasti hoidetut lakisääteiset perustehtävät, rakenneuudistusten hallinta

demokratia,
osallisuus

talous

henkilöstö

turvallisuus

kestävä
kehitys

sähköiset
palvelut

Hyvinkään pelitapa

- » Kokeilemme ja uudistumme
- » Toimimme sata lasissa asiakkaan parhaaksi
- » Pelaamme yhdessä reilua peliä

Hyvinkää on hyvässä
vireessä ja nosteessa

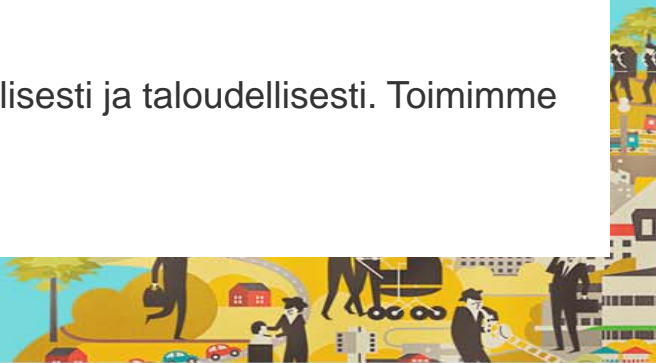
- » Hyvinkää on tunnettu kasvava kaupunki
- » Olemme ylpeitä koti-kaupungistamme

KESTÄVÄ KEHITYS HYVINKÄÄN PELIKIRJASSA

KESTÄVÄ KEHITYS

- » Rakennamme tulevaisuuden Hyvinkäätä turvaamalla asuinalueemme **hyvän ilmanlaadun, pohja- ja pintavesien puhtauden sekä luonnon monimuotoisuuden**.
- » Uutta rakennettua ympäristöä suunnitellessamme ja rakentaessamme teemme päätöksiä ja toimenpiteitä, jotka tukevat **ympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta**. Näin mahdollistamme Hyvinkään **luonnonvarojen säilymisen** myös tulevien hyvinkääläisten ja Hyvinkäällä vierailevien iloksi.
- » Pidämme tärkeänä **ympäristökasvatusta** ja kuntalaisten yleisen **ympäristötietoisuuden lisääntymistä**. Teemme laaja-alaista **yhteistyötä** tämän tavoitteen saavuttamiseksi ja tiedostamme vastuumme **ilmaston suojelemiseksi**. Edistämme toimillamme **hiilidioksidipäästöjen vähentymistä**.
- » Edistämme **kestävän liikkumisen** mahdollisuuksia koko kaupunkimme alueella.
- » Ympäristönäkökulmien lisäksi toimintamme rakentuu kestäväälle pohjalle myös sosiaalisesti ja taloudellisesti. Toimimme tavalla, joka on **ekologisesti kestävä, sosiaalisesti oikeudenmukainen ja taloudellisesti vastuullinen**.

HYVINKÄÄ

Hyvinkään Pelikirja

Kaupunkistrategia vuosille 2017-2027

KAIKKI TOIMINNOT LÄPÄISEVÄ KESTÄVÄN KEHITYKSEN TUKIPILARI

→ Toimimme tavalla, joka on:

- ekologisesti kestävä
 - sosiaalisesti oikeudenmukainen
 - taloudellisesti vastuullinen

Kestävän kehityksen kokonaisuus

- **KETS:** energiansäästö tavoite 7,5 % v. 2025 (4,2 GWh)

- **HINKU:** CO₂ vähenemä **80 %** v. 2007 tasosta v. **2030** mennessä

- **FISU:** hiilineutraalisuus, jätteettömyys ja kestävä kulutus v. **2050**

- Tavoitteet ja toimenpiteet kootusti:
→ **Hyvinkään kestävä kehityksen tiekartta**

HYVINKÄÄN KESTÄVÄN KEHITYKSEN TIEKARTTA

Hyvinkään kestävän kehityksen tiekartta	2018-2021 Ympäristöohjelma	2022-2025 KETS tavoitevuosi	2030 HINKU tavoitevuosi	Tavoitetila 2050 FISU tavoitevuosi
Energian-tuotanto ja -kulutus	<p>Lisätään ja esitetään aurinkopaneelien käyttöä</p> <p>Kaupungin tilojen tilatehokkuutta lisätään yhteiskäytön avulla</p> <p>Järjestetään kuntalaisten energianeuvonta Hyvinkäälle</p> <p>Hyvinkään Lämpövoima toteuttaa yhteisvalvonan ja kysyntäjoustojärjestelmän</p> <p>Toteutetaan energia- ja ilmasto-ohjelman toimenpiteitä</p>	<p>Kaupungin energiatehokkuussopimuksen 2017-2025 toteutus suunnitelman toteuttaminen</p> <p>Energianeuvonnan toteuttaminen kuluttajille ja taloyhtiöille</p> <p>Aurinkovoimatutannon merkittävä lisääminen kaukolämpöverkon alueella</p>	<p>Vähäpäästöisen energian käyttö on realistinen vaihtoehto kuntalaiselle</p> <p>Kaupungin kiinteistöjen energiatehokkuus on parantunut 20 % huomioiden myös uudet kiinteistöt</p> <p>Kaukolämmön tuotantotapa valittu</p>	<p>Hyvinkää on etulinjassa kehittämässä ja käyttämässä kestävästi ja puhtaasti tuotettuja energialähteitä</p> <p>Kulutusta ohjataan älykkäillä energiarjestelmillä</p>
Liikuminen ja yhdyskunta-rakenne	<p>Huolehditaan yhdyskuntarakenteen eheydestä</p> <p>Edistetään joukkoliikennettä ja sujuvoitetaan matkaketjuja</p> <p>Toteutetaan laadukasta kävely- ja pyöräily-ympäristöä</p> <p>Edistetään autojen uusien käyttövoimamuotojen ja yhteiskäyttöautoilun käyttöä</p>	<p>Yhdyskuntarakenteen eheydestä huolehditaan</p> <p>Liikkumisen palveluiden (kävely, pyöräily, joukkoliikenne, yhteiskäyttöautot jne.) asiakaslähtöinen, houkutteleva ja johdatteleva palvelutarjonta niin, että yksityisautoilu vähenee.</p> <p>Digitaalisuus mahdollistaa sujuvat ja houkuttelevat matkaketjut sekä tekoäly kustannustehokkaat liikkumisen palvelut.</p>	<p>Yhdyskuntarakenteen eheydestä huolehditaan</p> <p>Monimuotoinen, asiakaslähtöinen ja vähäpäästöinen liikkumisympäristö.</p>	<p>Yhdyskuntarakenteen eheys mahdollistaa ekologisen, helpon ja terveellisen liikkumisen puhtaassa ympäristössä.</p> <p>Laadukkaat liikkumisen palvelut (kävely, pyöräily, joukkoliikenne, yhteiskäyttöautot jne.) mahdollistavat sujuvat ja päästöttömät matkaketjut.</p>
Jätteet ja materiaalit	<p>Kaupunki ympäristön siisteys ja roskaantumisen ehkäisy</p> <p>Järjestetään vuosittaiset kierrätys- ja lajittelumessut</p> <p>Käynnistetään kiertotalouspuiston ja materiaalihukan vähentämiseen tähtäävä yritysyritys</p> <p>Järjestetään kestävän kulutuksen some-kampanja</p> <p>Jätteiden lajittelouhjeistusta siirretään some:en</p> <p>Selvitetään kaupungin mahdollisuudet muovijätteen kierrätyksen tehostamiseksi ja määrän vähentämiseksi.</p>	<p>Järjestetään viestintäkielipäiviä ja myönnetään ensimmäinen vuoden ympäristöviestintäpalkinto.</p> <p>Taloyhtiöille viestintää ja kannustimia asunokohtaisten kierrätysjärjestelmiä.</p> <p>Kaavoituksessa on huomioitu jätehuollolle sekä maa-ainesten kierrätykselle tarvittavat alueet.</p> <p>Järjestetään avoin ideakilpailu uusista toimenpiteistä saavuttaa tavoitteet.</p> <p>Toteutetaan jakamistalouden kokeiluhankkeita.</p>	<p>Siirrytään kokonaisuudessaan painorusteiseen jätehuoltotaksaan.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tavaroiden ja hyödykkeiden hankkimisen sijaan ollaan siirretty lainaamiseen ja jakamiseen. 2. Siinä määrin kuin jätettä syntyy se nähdään hyödynnettävänä materiaaleina. 3. Kierrättäminen on kaikille itsestään selvää ja vaivatonta. 4. Neitseellisten maa-ainesten käyttö on mahdollisimman vähäistä.
Ruoan ja veden tuotanto ja kulutus	<p>Lisätään kasvisruokapäiviä kouluun, myös kotitaloustunneille. Edistetään hyvinkääläistä kasvisruokaa.</p> <p>Edistetään kaupunkiviljelyä > korttelipalstat ja laatikkoviljely</p> <p>Aloitetaan Nopon pohjavesialueen puhdistaminen</p> <p>Hulevesien viivyttäminen ja imeyttäminen</p> <p>Pullovesien kieltäminen kaupungin tilaisuuksissa</p> <p>Vuotovesien määrän vähentäminen</p>	<p>Lisätään hyvinkääläisten tietoisuutta ruokahävikin ympäristövaikutuksista</p> <p>Kasvisruokajalosteiden käytön rajoittaminen</p> <p>Kaupunkiviljely > korttelipalstat jokaisessa kaupunginosassa, myös katot ja seinät käyttöön kaupunkiviljelyssä</p> <p>Hyvinkääläinen syö luomuruokaa</p> <p>Vuotovesien määrän vähentäminen</p>	<p>Valtaosa hyvinkääläisistä syö satokauden mukaista kasvisruokaa</p> <p>Agro-ekologinen Hyvinkää</p> <p>Ravinnelaskuri > paikallinen</p> <p>Fosforin kiertomittari > kannustava</p> <p>Jätevesiliitteet hyödynnetään resurssiinsaasti</p>	<p>Puhdas vesi</p> <p>Hyvinkääläinen syö hyvin kestävästi</p> <p>Hyvä ruoka kasvaa Hyvinkäällä</p>
Luonnonvarat ja elinympäristö	<p>Maa-aineksen uusiokäyttöjärjestelmän kehittäminen ja rakentaminen</p> <p>Laaditaan metsien käytön ohjeistus, jossa otetaan huomioon metsien taloudellisten näkökulmien lisäksi metsien monikäyttö ja maisema (mm. suhtautuminen avohakkuuseen / jatkuvaan kasvatukseen alueellisesti)</p> <p>Hyvinkään pohjavesialueen suojelusuunnitelman päivittäminen sekä hulevesien käsittelyn ohjeistuksen laatiminen</p> <p>Soiden merkitystä virkistyskohteina vahvistetaan eri tavoin (esitteitä, retkiä, yms.)</p>	<p>Uusien innovaatioiden hyödyntäminen liikkukauden torjunnassa ja hiekoitusuhkan poiston tehostamisessa</p> <p>Lisätään näyttöjen ja kotojen osuutta kaupungin maa-alueilla</p> <p>Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien toimenpiteet</p> <p>Rakennetaan uusi suoluontoa esille tuova ulkoilureitti/luontopolku</p> <p>Hirvijärven virkistysalue kunnostettu</p> <p>Hyvinkään eri toimijoiden/sidosryhmien interaktiivinen yhteistyöverkosto on vakiintunut</p>	<p>Vähennetään melun määrää toteuttamalla meluntorjuntaohjelmaa</p> <p>Maa-aineksen oton ohjaus kaavoituksen keinoin</p> <p>Monimuotoisuuden ydinalueet ovat tunnistettu ja niiden väliset yhteydet huomioidaan suunnittelussa</p> <p>Ei enää pilaantuneita pohjavesiä</p> <p>Hyvinkään soiden arvo ja arvostus matkailun ja hyvinvoinnin näkökulmasta on vahvistunut</p>	<p>Hyvinkääläiset ovat tietoisia ja ylpeitä omasta elinympäristöstään!</p> <p>Lisäksi visioon on nostettu viisi erillistä kohtaa (erillisellä välilehdellä excel)</p>
Ympäristö-kasvatus ja -tietoisuus	<p>Lähtötason; arvot ja asenteet selville kyselyllä</p> <p>Ympäristökasvatuksen asiantuntijoiden kartoittaminen (paikallinen, maakunnallinen, valtakunnallinen, maailmanlaajuisen): > eri ohjelmien, työryhmien, foorumeiden selvittäminen</p> <p>Ympäristötietoisuus -työryhmän perustaminen</p> <p>Hyvinkään ympäristön tilan katsaus 2020</p> <p>Use it -kartan laatiminen ja hyödyntäminen (koulut/oppilaat ja kunta yhteistyöhön!)</p>	<p>Jatkuva täydennyskoulutus ja uusien työntekijöiden koulutus- ja perehdyttämisohjelmaa</p> <p>Hyvis/ Vihreä lippu –ohjelmat kaikkiin päiväkoteihin ja oppilaitoksiin</p> <p>Kaupungilta 1-3 velvoittavaa toimintaa/ tekoa vuosittain</p> <p>Keke on kaupungin strategiassa; > priorisointi > Pehmeistä linjasta velvoittavaan toimintaan</p>	<p>Jokainen kaupungin työntekijä on keke-lähtöinen</p>	<p>Kestävä elämäntapa sisäistetty laajalti. Se on osana arkea, organisaatiota, päätöksentekoa ja kasvatusta</p> <p>Kestävän kehityksen arvomaailma on yhteiskunta- ja rakenteissa</p> <p>Kaikilla riittävät tiedot, taidot ja mahdollisuudet kestävään hyvinvointiin</p> <p>Joustavuus, muuttuvan maailman seuraaminen ja reagoiminen siihen</p>

Kestävä kehitys Hyvinkäällä jatkossa?

Kaupunginhallitus

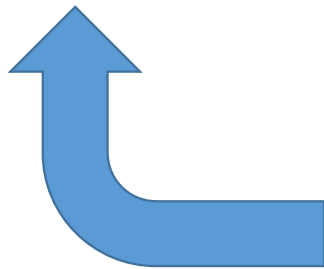
- Ympäristöohjelma
- Energia- ja ilmasto-ohjelma

Kaupunginvaltuusto

- Kestävän kehityksen tiekartta
- Ympäristöraportti

Toimialat

KESTÄVÄN KEHITYKSEN SUUNNITTELURYHMÄ

Valmistelu:

- Kestävän kehityksen tiekartta
- Ympäristöohjelma
- Ympäristöraportti

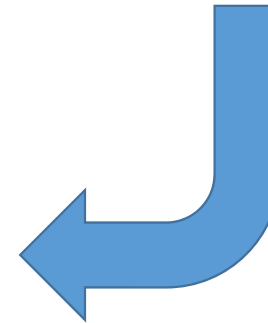
ENERGIANSÄÄSTÖRYHMÄ

Valmistelu:

- Energia- ja ilmasto-ohjelma

EKOTUKIRYHMÄT

- Yksikötason ekotukitoiminta

KOHTI HIILINEUTRAALIA KUNTAA

ENERGIATEHOKKUUS-SOPIMUKSET

FISU

Elinvoimaa resurssiviisaudesta

KESTÄVÄN KEHITYKSEN TYÖRYHMÄT

”Kestävän kehityksen suunnitteluryhmä”

→ Ympäristöhallinnan toteutus kaupungin tasolla

- Tekym toimialajohtaja Marko Hytönen, puheenjohtaja
- kaavoitus: kaavoituspäällikkö Anitta Ojanen
- tilapalvelu: kiinteistöpäällikkö Kari Juselius
- sivistystoimi: sivistystoimenjohtaja Pentti Halonen
- tekninen keskus: tekninen johtaja Jouni Mattsson
- viestintä: viestintäpäällikkö (avoin)
- kaupunginkanslia: kehittämispäällikkö Tiia Viljanen
- ympäristökeskus: ympäristötoimenjohtaja Mika Lavia
- ympäristöpalvelu: projektipäällikkö Markku Nieminen, sihteeri

Energiansäästötyöryhmä

→ energia- ja ilmasto-ohjelma

TEKYM

Hyvinkään Vesi

Hyvinkään Lämpövoima

Koy Villatehdas

Hyvinkään vuokra-asunnot

Hyvinkään yrittäjät

TOIMEENPANORYHMÄT

→ suunnittelevat käytännön koulutuksen ja tuen

”Ekotukiryhmä” KIINTEISTÖJEN KÄYTTÄJÄT

- Tuija Soili, Ateria- ja puhtauspalvelut
- Susanna Jussila, perusopetuksen ympäristövastaava
- Tanja Tiainen, varhaiskasvatuksen ympäristövastaava
- Sami Husu, Tilapalvelu
- Jukka Nieppo, Kiinteistönhoito
- Markku Nieminen, Ympäristöpalvelu sihteeri

”Ekotukiryhmä” INFRA

- Marita Honkasalo, Hyvinkään Vesi
- Charlotta Tanner, Kaavoitus
- Marjukka Aronen, Tekninen keskus
- Kari Vierimaa, Tekninen palvelukeskus
- Juhani Lakanen, Tilapalvelu
- Ympäristöpalvelu, Mika Lavia
- Ympäristöpalvelu, Markku Nieminen, sihteeri

HYVINKÄÄN YMPÄRISTÖFOORUMI

HYVINKÄÄN YMPÄRISTÖFOORUMIN TAVOITTEENA

- Hyvinkääläisten ympäristötietoisuuden lisääminen
- Hyvinkään lähiluonnon esiintuominen
- Kestävän kehityksen edistäminen

HYVINKÄÄN YMPÄRISTÖFOORUMI

- Tukee ja vahvistaa ympäristöasioihin liittyvää kansalaiskeskustelua Hyvinkäällä
- Laajentaa Hyvinkään ympäristöviestintää sosiaaliseen mediaan, järjestää ympäristöaiheisia vuosittaisia seminaareja, keskustelu- ja ideointitilaisuuksia, ohjattuja retkiä, talkoita, yms.
- Toimintaa suunnitellaan vuosittain vaihtuvien teemojen ympärille.

ORGANISOITUMINEN

Ohjaus

- Ympäristölautakunta
- Kehittämisjaosto

Suunnitteluryhmä

- Terhi Korpela, ympäristölautakunnan puheenjohtaja
- Tiia Viljanen, kehittämispäällikkö
- Mika Lavia, ympäristötoimenjohtaja
- Markku Nieminen, projektipäällikkö
- Tuija Tomperi, ma. viestintäkoordinaattori
- Marja Kärki, kaupunginpuutarhuri
- Susanna Jussila, erityisluokanopettaja
- Sanna-Mari Kunttu, ma. asiantuntija
- Outi Raatikainen, kulttuuri- ja tapahtumapäällikkö

KOHDERYHMÄT

- Kaikki ympäristöasioista kiinnostuneet
- Erityisesti toiminnalla tavoitellaan:
 - hyvinkääläisiä ympäristötietoisia nuoria
 - hyvinkääläisiä varttuneempia ympäristötietoisia aikuisia
 - Hyvinkään kaupungin työntekijöitä

vko	Tapahtumat
tammikuu	
helmikuu	
maaliskuu	Perustamissuunnitelmasta ja vuoden 2018 toimintasuunnitelmasta päättäminen
huhtikuu	Kierrätys- ja lajittelumessut 24.4. (mukana tapahtumassa) Kysely – esim. luontopoluista
toukokuu	Siivouspäivä to 3.5. Yhden päivän juttu 10.5. (mukana tapahtumassa) Luontopolkutalkoot 8.5. ja 22.5.
kesäkuu	Yleisötilaisuus 14.6. (aurinkoenergia) Vieraslajien torjuntatalkoot 13.6.
heinäkuu	
elokuu	Vieraslajien torjuntatalkoot 16.8. Lystilauantai 25.8. (mukana tapahtumassa)
syyskuu	Yleisötilaisuus 26.9. (metsienkäyttö, kaavoitus ja suojele)
lokakuu	Vaskivuoren luontopolun –syysretki 7.10.2018, oppaana Arto Rantanen Arkimaisema –valokuvakilpailu, osallistua voi 20.10. asti
marraskuu	Yleisötilaisuus 13.11. (Kytäjärvi/vesienhoito) Ympäristöfoorumin yleisötilaisuus 27.11.2018 klo 17.30 – 19.30, pääkirjasto
joulukuu	Joulukalenteri

HYVINKÄÄN YMPÄRISTÖFOORUMI

- Ympäristöfoorumi tukee ympäristöasioihin liittyvää kansalaiskeskustelua Hyvinkäällä.
- Luvassa on verkkokeskusteluja, yleisötapahtumia, talkoita ja toimintaa yhteisen ympäristömme hyväksi.
- **OTA KANTAA, JAA OSAAMISTASI JA VAIKUTA!**
- www.facebook.com/HyvinkaanYmparistofoorumi/
- ymparistofoorumi@hyvinkaa.fi
- **TULOSSA:**
- Vaskivuoren luontopolun –syysretki 7.10.2018, oppaana Arto Rantanen
- Arkimaisema –valokuvakilpailu, osallistua voi 20.10. asti
- Kytäjärvi kuntoon –yleisötilaisuus 13.11.2018
- Ympäristöfoorumin yleisötilaisuus 27.11.2018 klo 17.30 – 19.30, pääkirjasto
- Joulukalenteri: ideoita!?!?

**Kiitos
ja tsemppiä!**